

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

เป็นคนดีต้องฝึก

(นักเรียนและครูจากโรงเรียนอุตรพิทยัมาพึงธรรม) ทุกปีก็เห็นพวกนักเรียนมาฟัง อยู่ทุกปี ๆ นะ โรงเรียนไหนบ้างเราจำไม่ได้ แต่โรงเรียนอุตรเป็นพื้นเลยทุกปี ๆ โรงเรียนอื่นก็มี

เราเหนื่อยเหมือนกันนะการทำประโยชน์แก่โลก ก็กับการทำโทษต่อธาตุชั้นของ ตัวเองมันก็ไปในขณะเดียวกัน ทำประโยชน์ให้โลกก็ต้องเอาธาตุเอาชั้นธไปทำ ความบอบ ข้ำเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าก็ย้อนเข้ามาหาธาตุหาชั้นธ

ศาสนาก็มีเป็นผู้คอยแก้ หรือคอยปราบปรามสิ่งชั่วช้าลามกที่มีอยู่กับคน เช่นเด็ก ได้มารับฟังการศึกษาอบรมจากพระ คือครูอาจารย์อย่างนี้ ล้วนแล้วตั้งแต่มาหาอุบาย วิธีการที่ถูกต้องตั้งมาฝึกหัดตัดแปลงตนเอง ไม่ให้เป็นไปตามนิสัยที่เป็นพื้นเพอยู่ใน จิตใจโดยถ่ายเดียว ธรรมนี้ก็อยู่ในนั้นแต่ไม่เปิดเผย ไม่ออกง่าย ๆ แสดงได้ง่ายเหมือน กิเลส กิเลสที่เป็นข้าศึกของธรรม. ท่านว่าสิ่งชั่วจะทำความให้เสียก็คือกิเลส ที่จะหาอุบาย ให้คนดีนี้ไม่มีสำหรับกิเลส ไม่มีเลย บอกว่าไม่มีเลย ท่านจึงว่าเป็นข้าศึกของธรรม ส่วน ธรรมก็เหมือนกัน ฝ่ายโทษไม่มีเลย เหมือนกิเลสฝ่ายข้าศึกของธรรมความดีไม่มีเลย

เราไม่ได้ศึกษาเราก็ไม่ทราบว่ทั้งสองอย่างนี้เป็นอะไร ไม่มีใครสนใจ ก็บั้นไปตาม สิ่งที่ยิบยั้งคับ หรือผลึกใสไปนั้นแล เพราะมันมีอยู่ภายในใจ กำลัง แล้วแต่จะได้รับการ ส่งเสริมจากทางไหน ถ้าส่งเสริมในทางฝ่ายที่เป็นภัย เจ้าของก็เริ่มสร้างตัวเป็นภัยขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยความรู้ ความเห็น ความคิดอ่าน การกระทำ การแสดงออก จนกระทั่งหน้าที่การงาน กลายเป็นฝ่ายผิดไปหมด นี่คือปล่อยให้แต่ฝ่ายเป็นข้าศึก ที่ว่ากิเลสทำงานโดยถ่ายเดียว จะ ทำเพื่อความล่มจมไปเรื่อย ๆ

ฝ่ายธรรมทำเพื่อความฟื้นฟู จึงต้องเป็นคู่กันมา ฟื้นฟูจากต่ำให้สูงขึ้นโดยลำดับ จากชั่วให้เป็นคนดีไปเรื่อย ๆ ถ้าไม่ฝึกหัดเลยนี้ หลักธรรมชาติคือฝ่ายชั่วเป็นหลักธรรมชาติ อันหนึ่งออกได้รวดเร็วมาก อันนี้จะออกก่อนเลยตลอด ออกก่อน ๆ จนกระทั่งพอรู้จักภาษี ภาษาบังก็ได้รับการได้ยินได้ฟังจากอรรถจากธรรม นำไปคิดเทียบเคียงกัน แล้วก็เริ่มรู้ ฝ่ายผิดฝ่ายถูกไปโดยลำดับของการศึกษาด้วยความใฝ่ใจนะ ไม่ใช่ศึกษาเพียงอย่างทุกวันนี้ กิเลสมันก็หลอกเข้าไปเพื่อเอาชั้นเอาภูมิ เอายศถาบรรดาศักดิ์ มันก็หลอกไป ล้วนแต่เป็น

โลกล้วน ๆ ยศถาบรรดาศักดิ์ของธรรมไม่ได้พูดถึง คือกิเลสไม่ให้พูดถึงเลย มีแต่เรื่องของโลกไปล้วน ๆ โลกคือกิเลสนั่นแหละ โลกของกิเลส โลกที่มีธรรมแทรกก็โลกของธรรม มีอยู่ด้วยกัน

เพราะฉะนั้นคนเราถ้าอยากเป็นคนดีต้องมีการฝึกตัวเองเสมอ อย่าปล่อยเนื้อปล่อยตัว ตั้งแต่เด็กแต่เล็กปล่อยไปเท่าไรก็ยิ่งกล้าแข็งทางชั่วเข้าไปเรื่อย ๆ ทางด้านอรรถธรรม อบรมศึกษาเข้าไปเท่าไรก็ยิ่งแก้ไขเรื่อย ๆ ต่อไปก็เป็นคนดีไป อย่างนั้นละ จึงต้องมีทั้งทางโลกทางธรรม เพราะในจิตนี้มันมีอยู่ด้วยกันอย่างนั้น จึงต้องนำเอาอันนี้ออกมาแสดงสอนตัวเอง ไม่สอนไม่ได้ กิเลสมาลากออกไปทางต่ำ ธรรมะหลุดลากขึ้น

ที่ว่ายศของโลก ศักดิ์ศรีของโลก ศักดิ์ศรีของธรรม ก็มีเหมือนกัน แต่ผิดกัน ศักดิ์ศรีของธรรมโดยแท้แล้วจะมีแต่ความสงบร่มเย็น ไม่ตื่นเต้นเหมือนทางกิเลส ทางกิเลสอะไรเป็นขึ้นมาแล้วว่าเป็นความดีไปหมดเลย ไม่ได้คิดว่ามีชั่วอยู่ในนั้นไปด้วย แล้วก็ เป็นความชั่วมากไปโดยลำดับ ไม่คิด เรื่องของโลกกิเลสเป็นอย่างนั้น เรื่องของโลกก็หมายความว่า มีธาตุ มีขันธ มีธรรม มีจิตใจ แล้วก็ธรรมแทรกอยู่นั้น เรียกว่าโลกของธรรม ธรรมแทรกอยู่ในโลกสมมุตินี้แหละ คอยดัดแปลงแก้ไข นี้ละมีอยู่สองอย่าง จำไว้ให้ตึะ อยู่ในใจของเราทุกคนแต่ไม่รู้ตัว ฝ่ายชั่วจึงออกได้เร็วกว่า ฝ่ายดีไม่ค่อยออกถ้าไม่มีผู้แนะนำ ถ้ามีผู้แนะนำก็ออก

เว้นผู้ที่มีอุปนิสัย ถึงอย่างนั้นยังหลวมตัวไปได้ อย่างพระอังคูลิมาล เห็นไหมนั้น ยังหลวมตัวไปได้ เกือบจะเสียคน อังคูลิมาลอุปนิสัยสามารถจะเป็นพระอรหันต์อยู่แล้วเต็มทีเลย ยังถูกหลอกถูกต้ม อย่างนี้ละอย่างครูนักเรียนอย่างนี้ นักเรียนไปเรียนกับครูกับอาจารย์ แล้วมีด้วยกันหลายคน นักเรียนคนดีก็มีเพื่อน นักเรียนคนชั่วก็มีเพื่อน มีอยู่ด้วยกัน ถ้าคนหนึ่งทำดีคนที่ทำชั่วยังอิจฉาบังเบียดเข้าไป แล้วหาเรื่องยุแหย่ก่อความเข้าไป ดีไม่ดีก็นำเรื่องราวของคนที่เขาดีนั้นละ ไปปั่นขึ้นเป็นเรื่องไม่ดีไม่งาม ไปฟ้องร้องครูอาจารย์ ครูอาจารย์ถ้าหูเบา ก็เสียได้ เด็กดีก็กลายเป็นเด็กเสียไปได้ อันนี้สำคัญมากนะ

ครูคนหนึ่ง ๆ ต้องได้ใช้ความพินิจพิจารณาด้วยดี ไม่พิจารณาไม่ได้ เด็กจะหลอกต้มครูอาจารย์ แล้วให้เด็กเสียคนทั้งครูอาจารย์ไปด้วยก็ได้ อย่างที่พูดมานี้ละ อย่าง อังคูลิมาล เรียนวิชากับครูอาจารย์เดียวกัน มีลูกศิษย์ลูกหาหลายคน ลูกศิษย์ที่โกโรโกโสไม่ดีมีอยู่เยอะในนั้น ผู้ดีก็มีแต่มีน้อย เช่น อังคูลิมาลเป็นเด็กดี ถึงขนาดอาจารย์รัก เมื่อรักแล้วก็ต้องมีการออกเปิดเผยบ้างตามกิริยาที่ไว้วางใจต่อกันคนเรา แสดงออกมาประหนึ่งว่าเป็นความรักความชอบใจ ใช้สอยบ่อย ๆ ไปนั้นมานี้ ด้วยความไว้วางใจของครูของอาจารย์

เด็กเกรงมันก็อิจฉาพยาบาล อาจารย์ไม่เห็นรักเรา ไม่เห็นใช้สอยเรา ไม่เห็นแสดงความไว้วางใจต่อเรา ก็หาอุบายยุแหย่ที่นี้แหละ เพื่อจะทำเด็กดีให้เสีย ให้ความรู้สึกของครูของอาจารย์นั้นเขาไปทางเสียหมด

อย่างเด็กคนที่ว่านี่ เด็กคนนี้เป็นเด็กดี มีอุปนิสัยแล้วเต็มภูมิที่จะเป็นพระอรหันต์ เวลาเมื่อลูกศิษย์ลูกหาหลายคนเข้ามา มันก็จับกลุ่มกันละซี จับมือกัน กระซิบกระซาบกัน แต่งอุบายหลอกลวงออกมา แล้วก็ไปฟ้องอาจารย์ว่าเด็กคนนี้ไม่ดี คนนั้นก็ว่าเด็กคนนี้ไม่ดี คนนั้นก็ว่าเด็กคนนี้ไม่ดี อาจารย์ก็ฟังแล้วหนาหูเข้าเรื่อย ๆ นั่นแหละเด็กไม่ดีมันเลี่ยมสอนได้อย่างชัดเจน อย่างเปิดเผยนะ มันสอนครูมันนั่นแหละ คนนั้นมาพูดก็พูดแบบนี้เป็นความเสียหายอย่างเดียวกัน คนนั้นมาพูด เด็กเลี่ยมสอนกันเรียบร้อยแล้ว ต่างคนต่างได้อุบายต่าง ๆ มายุมาแหย่ครูอาจารย์ ครูอาจารย์คนเดียวไม่ทราบหุจะหมุนไปทางไหนบ้างซิ หูที่ไหลเข้ามาแห่งความชั่วมีมากกว่าหูที่จะไหลเข้ามาแห่งความดี คนดี

สุดท้ายอาจารย์ก็เลยเสียไปด้วยนะ จึงต้องแต่กลอุบายขึ้นมา เอ้อ ถ้างั้นเราจะจัดการกับมันเด็กคนนี้นั้นไม่ดี นี่เห็นไหมละ เรียกเด็กคนนั้นมา ฉันทจะประสิทธิ์ประสาทวิชาที่เลิศเลอให้ แต่ก่อนที่จะมาได้วิชาอันเลิศเลอจากเรานี่ ต้องไปฆ่าคนเสียก่อน ฆ่าคนหนึ่งเอาเล็บมือมาแขวนคอ สองคนสองเล็บ สามคนสามเล็บ ถ้าฆ่าคนได้พันคนได้เล็บมือหนึ่งพันเล็บมาแล้ว จึงมาศึกษาวิชาที่เลิศเลอจากเรา เราจะให้เธอเป็นกรณีพิเศษ นี้ละอาจารย์หลงกลเด็กทั้งหลายที่เป็นลูกศิษย์ แล้วก็ฆ่าตายเด็กที่ดี หลงไปแล้ว ลืมไปแล้ว เห็นไปตามเด็กชั่วเสียทั้งหมดเลย

ที่ให้ไปฆ่าคนนี่ไม่ใช่อะไรนะ คือหวังจะให้ไปฆ่าเขาแล้วมันคงไม่ถึงพันคนแหละ มันจะถูกเขาฆ่าตาย แล้วมันจะไม่ได้มาเรียนวิชาอะไรจากเรา เด็กชั่วคนนี้ตายไป ก็ทะเลือแต่เด็กดี ๆ นั่นแหละ เข้าใจไหม เด็กดี ๆ ที่รวมหัวกันมาฟ้องอาจารย์ให้จมไปด้วยกัน ที่นี้แทนที่เขาจะมาฆ่ามันก่อน กลับกลับมันมากขึ้น ๆ ฆ่าเสียว่าอังคูลิมาลโจรขึ้นแล้วที่นี้ ใครก็กลัว ได้ยินชื่อได้ยินเสียงเลยแผ่นหนีเข้าป่าเข้ารุกไปหมด ไม่มีใครกล้าฆ่ามัน มันก็สนุกฆ่าคน ฆ่าไปถึง ๙๙๙ คน ได้เล็บมือแขวนคอมา ๙๙๙ เล็บแล้ว ยังเหลืออยู่เล็บเดียว

พระพุทธเจ้านี้ฝ่ายธรรมฟังซิ พระพุทธเจ้าทรงเล็งญาณดูสัตว์โลก พอตีวันนั้นไปโดนบึ้งเข้ากับ อังคูลิมาลโจร กำลังฆ่าคนได้ ๙๙๙ คน วันพรุ่งนี้ก็จะฆ่าแม่ตัวเอง โดยไม่ได้คำนึงว่านั่นคือแม่ นี่คือพ่อ นั่นคือคนดีบดี คือครูอาจารย์เลย ฆ่าได้ทั้งนั้น วันพรุ่งนี้แม่ก็จะมา พอมาแล้ว เด็กคนนี้จะไม่ได้คำนึงคำว่าพ่อว่าแม่ จะคำนึงแต่เล็บที่พัน ได้คำรบพันแล้ว จะได้มารับวิชาที่เลิศเลอจากอาจารย์ พอตีพระองค์ทรงเล็งญาณดู แล้วอุปนิสัยปัจจัยก็จะ

เป็นพระอรหันต์ด้วย นี่ฆ่าคนในวันพรุ่งนี้เป็นแม่ด้วย ฆ่าแม่นี้เท่ากับถอนต้นไม้ขึ้นทั้ง รากแก้ว รากฝอย พรวดหมดเลย กิ่งก้านสาขาคอกใบจะสดสวยงามขนาดไหนก็ฉิบ หายไปตาม ๆ กัน เพราะถูกถอนถอนรากแก้วรากฝอยขึ้นทั้งต้นหมดแล้ว ไม้ต้นนั้นตาย หมดเลย อุปนิสัยของอังคฺลิมาลที่สร้างไว้แล้วเต็มตัว ถ้าว่าต้นไม้ก็ทั้งรากแก้วรากฝอยเขียว ชุ่มเต็มที่แล้ว วันพรุ่งนี้แม่มา พอฆ่าแม่เท่านั้น ก็เท่ากับถอนต้นไม้ต้นนั้นขึ้นทั้งรากหมด เลย ภูมิอุปนิสัยปัจจัยที่จะเป็นพระอรหันต์ขาดสะบั้นลงเลยทันที

พระองค์ทรงทราบจึงได้เสด็จไปโปรดละชิ เสด็จไปก็เข้าไปหาเลยเทียว อังคฺลิมาล เห็นพระพุทธเจ้ามั่นว่าพระพุทธเจ้าเมื่อไร มันจะฆ่าเอาเล็บ มันวิ่งใส่พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าก็วิ่ง มันก็ห้ามว่าอย่าวิ่ง มันบอกว่าหยุด ๆ พระองค์ก็รับสั่งว่าเราหยุดแล้ว หยุดแล้วทำไมวิ่งอยู่ เราหยุดจากการทำบาปทำกรรมทั้งหลาย ส่วนร่างกายมีความ เคลื่อนไหวได้เป็นธรรมดาเพราะไม่ใช่คนตาย ส่วนบาปกรรมทั้งหลายเราจงดเว้นโดย เต็ดขาดไม่มีอะไรเหลือติดตัวเราแล้ว ยังเหลือแต่เธอคนเดียวที่กำลังวิ่งฆ่าคนอยู่เดี๋ยวนี้ เวลานี้กำลังจะฆ่าเรา เธอทำบาปทำกรรมไม่หยุด เธอจะลงนรกตกนรกทั้งเป็นในเร็ว ๆ นี้ สะดุดใจก็กล่เลย นั้นเห็นไหมคนมีอุปนิสัย

ว่าพระพุทธเจ้าทั้ง ๆ ที่วิ่งอยู่บอกให้หยุด ก็บอกว่าเราหยุดแล้ว ครั้นถามว่าหยุด ะไร หยุดการสร้างบาปสร้างกรรม เราหยุดแล้วเราไม่ทำบาปทำกรรม ไม่เหมือนเธอกำลัง วิ่งตาลีตาลานฆ่าผู้ฆ่าคนไม่รู้จักสูงจักต่ำอยู่เวลานี้ ซึ่งกำลังจะล้มจมลงในนรกเร็ว ๆ นี้ สะดุดใจก็กั๊งตาบ ยอมรับพระพุทธเจ้าขอกราบ พระพุทธเจ้าเล็งทั้งจิตด้วย ดูหัวใจด้วย ดู ทั้งอากัปภิกิริยาภายนอกด้วย เมื่อลงใจแล้วพระองค์ประทับอยู่ที่นั่น สั่งสอนเธอ เข้าไปก็สั่ง สอนเรื่องราวเป็นยังงี้ ได้สำเร็จจอร์हतภูมิในเวลานั้นเลย นี่เพราะอำนาจแห่งการเชื่อคนชั่ว มันทำความเสียหายแก่เราได้อย่างนี้

พอเป็นพระอรหันต์เรียบร้อยแล้ว ถึงอย่างนั้นกรรมเหล่านี้ยังพัวพันอยู่นะ หากเข้า มาเกี่ยวได้ภายนอก ไม่สามารถเข้ามาถึงใจได้ ไปที่ไหนมีลักษณะหลอก ๆ หลอน ๆ ที่จะฆ่า จะพันอยู่อย่างนั้น นี่กรรมของคนจำนวนมาก ที่นี้ก็มีปัญหาขึ้นมาหลังจากอังคฺลิมาลฆ่าคน แล้ว พระพุทธเจ้าก็ทรงห้ามไม่ให้ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เป็นบาปเป็นกรรม แต่นี่พระอังคฺลิมาลฆ่า คนถึง ๙๙๙ คน จะเป็นบาปเป็นกรรมขนาดไหน แล้วทำไมอังคฺลิมาลยังบรรลุเป็นพระ อรหันต์ได้ละ ว่าเป็นบาปเป็นกรรมแล้วพระอังคฺลิมาลจะสำเร็จพระอรหันต์ได้ยังงี้ ก็ เท่ากับว่าบาปไม่มีความหมาย ฆ่าสัตว์ไม่มีความหมาย พระอังคฺลิมาลฆ่าคน ๙๙๙ คนยังมี

ความหมายเต็มตัวอยู่ ได้สำเร็จอรหัตต์ การฆ่าคนจึงไม่เห็นมีความหมาย ไม่เป็นบาปเป็นกรรม ทำให้สัตว์เป็นมิฉฉาปฏิฐิขึ้นมากมาย

ก็ทรงแสดงถึงเรื่องกรรมอันนี้เป็นข้อเปรียบเทียบที่มีน้ำหนักเบาต่างกัน ฆ่าคนแต่ละคนๆ กับถอดถอนต้นไม้ทั้งต้นทั้งรากแก้วรากฝอยนั้นมันต่างกัน คือตัดกิ่งต้นไม้ต้นนั้นแหละ ตัดกิ่งนั้นก้านนี้ใบนั้นใบนี้ จะมากขนาดไหนก็ไม่มีน้ำหนักพอที่จะให้ต้นไม้ต้นนั้นตายได้ แต่ถ้าถอนต้นไม้ต้นพรุดขึ้นมาหมดแล้ว กิ่งก้านสาขาดอกใบพร้อมทั้งต้นลำของมันตายฉิบหายไปด้วยทั้งหมด น้ำหนักมันอยู่ที่ต้นลำของต้นไม้ ไม่ได้อยู่ที่กิ่งไม้ อันนี้กิ่งก้านสาขาดอกใบที่ทำเป็นบาปเป็นกรรมไม่มากนัก ก็คือคนทั่วๆ ไป เหมือนกับกิ่งไม้ใบไม้ตัดไปเท่าไรมันก็ขาดไปแต่ไม่ตาย เพราะต้นลำยังอยู่ ยังทรงความหนาแน่นมันคงได้อยู่ สามารถที่จะผลิดอกออกใบได้ นอกจากถอนต้นขึ้นเสียแล้วตายหมดด้วยกัน

อันนี้พระอังกุลิมาลเธอไม่ได้ถอนรากแก้วรากฝอยขึ้นมา พระอังกุลิมาลไม่ได้ฆ่าพ่อฆ่าแม่ นี่คือต้นลำอันใหญ่หลวง ถ้าฆ่าแม่เสียหรือฆ่าพ่อคนใดคนหนึ่งแล้ว พระอังกุลิมาลก็เท่ากับถอนรากแก้วรากฝอยแห่งอุปนิสัยปัจจัยที่จะให้เป็นพระอรหัตต์นั้น ขาดสะบั้นลงไปจมลงในนรกทันทีทันใด นี่ข้อเปรียบเทียบฟังซิ สัตว์มีหลายประเภทท่านก็บอกไว้แล้ว สัตว์ประเภทที่มีบุญมีคุณหนักเบาต่างกัน ถึงขั้นอนันตริยกรรมก็มี อย่างฆ่าพ่อฆ่าแม่ฆ่าพระอรหัตต์ ทำลายพระพุทธเจ้า เหล่านี้เป็นกรรมที่หนักมากที่สุด ใครทำลงไปมีอุปนิสัยมาเท่าไรขาดสะบั้นหมด ถ้าลงทำอนันตริยกรรมใน ๕ อย่างนี้อย่างใดอย่างหนึ่ง ก็เรียกว่าอุปนิสัยนี้ขาดสะบั้น อย่างอื่นเป็นบาปเป็นกรรม ก็เหมือนเราตัดกิ่งโน้นก้านนี้ของต้นไม้ เป็นๆ จริงแต่ไม่ถึงกับให้ขาดสะบั้นลงไปเหมือนถอนต้นลำของต้นไม้ซึ่งตายไปหมดทั้งต้น นี่เรายกเป็นข้อเปรียบเทียบให้ฟัง

บรรดาพวกนักเรียนก็มีหลายผู้หลายคน ให้พากันปฏิบัติตัวให้ดี คนใดดีให้ถือเป็นคติตัวอย่าง อย่าไปทำตัวเป็นข้าศึกต่อคนดี แล้วเสียมสอนจับมือกันให้มีกำลังมากๆ เพื่อไปทำลายคนดี นี่เท่ากับทำลายคนมากๆ คือตัวเราเองที่ชั่วช้าลามกกับเพื่อนฝูงให้ล้มจมฉิบหายไปด้วยกัน ไม่มีอะไรดีเลย ถ้าคนใดดีให้ถือมาเป็นคติตัวอย่าง อย่าไปตัดไปค้ำน ต้านทาน อย่าไปหาอุบายวิธีการก่อกรรมก่อเวรใส่กันอย่างไม่เป็นท่าอย่างนั้น ด้วยการอิจฉาพยาบาทกันให้เกิดความเสียหาย คนดีก็กลายเป็นคนเสียได้ ให้พากันจดจำ ผู้ใดดีให้ถือมาเป็นคติตัวอย่าง ผู้ใดไม่ดีไม่ควรคบค้าสมาคมอย่าไปคบ ไม่ให้เสียมารยาทก็ให้มีมารยาท การคบการงดเว้นหลีกเลี่ยงกับคนประเภทเหล่านี้ ให้พากันระมัดระวัง

แล้วให้ตั้งหน้าตั้งตาศึกษาเล่าเรียน อย่ามีแต่ความเตร็ดเตร่เร่ร่อน เห็นแก่เล่นแก่งินแก่เพลิดเพลินเป็นเรื่องยิ่งใหญ่ ยิ่งกว่าหลักหรือโครงการของเราที่ตั้งหน้าตั้งตามาศึกษาเล่าเรียน จะเสียคนไปที่เดียว ต้องให้ระมัดระวัง ไปศึกษาเล่าเรียนถึงเวลาเรียนให้เรียนจริงจัง บังคับจิตใจตนไว้ให้ดี เรื่องกิเลสตัณหา มันจะเป็นน้ำล้นฝั่งตลอดเวลา จะไม่มีเวลาบกบาง นอกจากธรรมคือข้อบังคับอันดีงามของเราบีบบังคับเอาไว้ไม่ให้มันล้นฝั่งออกไป เราจะค่อยเป็นคนดีเรื่อย ๆ วันนี้ก็ฝึก วันหน้าก็ฝึก วันนี้ก็บังคับความชั่วของตัวเอง วันหน้าก็บังคับความชั่วคิดชั่วพูดชั่วของตัวเองไม่ให้มันแสดงออก ด้วยอำนาจแห่งธรรมนี้เป็นเครื่องบังคับเอาไว้ แล้วต่อไปความชั่วนั้นมันคิดออกเงงโตมูมโต ความดีนี้จะระงับดับมันได้ทันที ต่อไปก็เป็นคนดีเดี๋ยวจี

ตั้งหน้าตั้งตาศึกษาเล่าเรียนแล้วก็เกิดผลเกิดประโยชน์ ได้ความรู้วิชาจากความเป็นคนดีของเรา ไปสอนคนอื่นก็ค่อยดีไปตาม ๆ กัน ถ้าได้หลักวิชาแบบโจรแบบมาร เวลาไปเป็นเจ้าเป็นนาย ก็จะไปเป็นโจรเป็นมาร เป็นมหาโจรมหามารกัดตับกัดปอดประชาชนให้เดือดร้อนทุกหย่อมหญ้า อย่างนี้ไม่ใช่ของดี อย่าพากันไปศึกษา อย่าพากันพอใจในหลักวิชาและความประพฤติอย่างที่ว่าเลวร้ายนี่อย่าทำ ให้พากันงดเว้นเสียทุกสิ่งทุกอย่างในบรรดาสิ่งไม่ดีทั้งหลาย ให้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงาม

วันนี้เราก็ดีเพราะการฝึกของเรา ฝึกเพื่อความดีของเรา วันหน้าเราก็คือเป็นคนดีเพิ่มขึ้นไปอีก เพราะการฝึกเพื่อความดีของเรา ต่อไปความดีของเราก็คือขยันตั้งใจแล้วปฏิบัติได้ง่าย ความชั่วก็ไม่รุนแรงเพราะเราไม่ได้โอนอ่อนไปกับมัน ความดีแข็งขันเราก็คือเป็นคนดี เวลาใหญ่โตขึ้นมาทำหน้าที่การงานก็ไม่ละความเป็นคนดี ให้ลูกหลานทั้งหลายจำกันเอาไว้ นะถ้าไม่จำเสีย

คนเราที่จะเป็นคนดีต้องได้ฝึกเพื่อความดีเสมอ ไม่ใช่อยู่ ๆ ก็ดี แม้แต่วัตถุต่าง ๆ เช่น ต้นไม้แร่ธาตุต่าง ๆ นี้มันดีในแร่ธาตุของมัน แต่เมื่อไม่มีใครมาตัดแปลงให้เป็นผลเป็นประโยชน์ แร่ธาตุต่าง ๆ ต้นไม้แม้จะเป็นไม้เนื้อแข็งก็มีแต่ชื่อไม้เนื้อแข็ง แต่ความดีที่จะเกิดขึ้นจากไม้นั้นไม่มี เพราะไม่มีผู้ตัดแปลงให้เกิดผลประโยชน์เท่าที่ควรแก่คุณภาพของมัน เช่น ไม้ตะเคียนเป็นไม้ดี เราไม่มีปัญญาที่จะทำให้ดี มันก็มีแต่ชื่อ แล้วก็ล้มตายฉิบหายไปเหมือนกับไม้ทั้งหลายนั้นแล ถ้ามีความฉลาดเอาไม้ที่เป็นเนื้อดีมาทำประโยชน์ มันก็ทรงคุณภาพเต็มลัดเต็มส่วนของมัน และเต็มลัดเต็มส่วนของนายช่างที่มีความฉลาดตัดแปลงมัน

คนเราก็เหมือนกัน มีแต่ว่าดีเฉยๆ เกิดมาจากสกุลนั้นสกุลนี้ เอาสกุลมาอวดไม่ได้ นะ ต้องเอาความดีมาอวด เกิดมาในสกุลใด ธรรมท่านสอนเพื่อความเป็นคนดีด้วยกัน ทั้งนั้น ให้ตัดแปลงแก้ไขตนให้เป็นคนดี เกิดมาในสกุลใดก็ตาม บ้านใดเมืองใด เป็นคนดีด้วยกันได้ทั้งนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับที่กับฐานกับสกุลโดยถ่ายเดียวนะ มันขึ้นอยู่กับการศึกษา อบรมตัวของเราเพื่อความเป็นคนดี มันดีอยู่ตรงนี้ ให้พากันจดจำเอานะ

อย่างศาสนาพุทธของเราที่นำมาสอนโลกให้กระเทือนอยู่เวลานี้ พระพุทธเจ้าทรง ฝึกหัดพระองค์ขนาดไหนเราก็เห็นแล้วในตำรับตำราประวัติของพระพุทธเจ้า ถึงได้เป็น พระพุทธเจ้า มีแต่การฝึกฝนอบรมเพื่อความเป็นคนดีและเป็นศาสดาสอนโลก จนได้สม ความมุ่งหมายของพระองค์ เป็นศาสดาขึ้นมาจนได้ นี่ละการฝึกอบรมอย่างมองข้ามไป อยากได้ดีแต่ทำแต่ความชั่ว ดีไม่ได้นะ การอยากดีนั้นอยากดีทุกคน แต่หักห้ามความ กระทำต่ำทรามของตนไม่ได้ มันก็เป็นคนชั่วทั้งๆ ที่อยากเป็นคนดีนั้นแล ถ้าเราต้องการ อยากเป็นคนดี ฝึกฝนอบรมตนให้เป็นคนดีด้วย แล้วก็ดีสมมักสมหมายไปโดยลำดับ อย่างพระพุทธเจ้าก็เป็นศาสดาของโลกเพราะการฝึกกรรมาน บรรดาสาวกทั้งหลายที่เรา กล่าวถึง สรรณิ คัจฉามิ ท่านรอดเป็นรอดตายกันมา ผู้ที่ได้สำเร็จอย่างรวดเร็วมีน้อยมาก ผู้ ที่ตะเกียกตะกายล้มลุกคลุกคลานจะเป็นจะตายจะไปจะอยู่มีมาก แต่เมื่อฝึกฝนอบรมไม่ หยุดไม่ถอย เป็น สรรณิ คัจฉามิ ของเราได้ด้วยกัน ให้พากันจดจำ

ไม่ว่าใครจะเป็นคนมีคณจน อย่าไปดูถูกเหยียดหยามกันในฐานะว่าเป็นคนมีคณจน เกิดมาจากท้องแม่เหมือนกันหมดนั่นแหละ เกิดมาแล้วก็ได้รับการอบรมเลี้ยงสอนในทาง ที่ดี เรามีแก้ไขที่จะฟังการอบรมและปฏิบัติตัวเองไปตามคำสั่งสอนนั้นแล้ว ก็จะกลายเป็น คนดีไปด้วยกัน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับชาติชั้นวรรณะอะไร ท้องแม่เป็นสถานที่เกิด เกิดขึ้นมาแล้ว ได้รับการศึกษาเพื่อความเป็นคนดี มันก็ดีขึ้นมาได้คนเรา ให้เอาจุดนี้นะ อย่ายกชาติชั้น วรรณะมาดูถูกเหยียดหยามกัน ซึ่งหาประโยชน์อะไรไม่ได้เลย คนๆ นั้นเรียกว่าคนเย่อหยิ่ง จองหอง ไปที่ไหนไม่มีใครอยากคบค้าสมาคม เพราะดูถูกเหยียดหยามคนด้วยกัน เขาเป็น คนฐานะใด ก็พ่อแม่ของเขาเลี้ยงเขามา เราไม่ได้เลี้ยงเขามาไปดูถูกเหยียดหยามเขาหา ประโยชน์อะไร เราเป็นนักโทษ สั่งสมตั้งแต่โทษแต่กรรม หาถูกเหยียดหยามย่ำยีคนอื่น ไม่ดีเลย อย่าพากันดูถูกเหยียดหยามกัน

อย่างที่เรามาหาศึกษากับครูนี้ก็คือ ความรู้ของเรายังไม่มี ยอมรับผู้ใหญ่ที่เป็นครู ของเราว่าเป็นครูเป็นอาจารย์ปฏิบัติตามท่าน เราก็ค่อยเป็นคนดีไป ไม่ใช่เราไม่ได้เป็นครู แต่พ่อของเราเป็นอาจารย์ใหญ่อย่างนี้ จะเอาอาจารย์ใหญ่มาอวดครูไม่ได้นะ เอาพ่อของ

เรามาอวดครูไม่ได้ ครูเป็นผู้สอน พ่อของเราสอนอีกแบบหนึ่ง ๆ มันคนละแบบนะ ให้ยกไว้ คนละแผนก ๆ พวกกันจำเอาทะเลลูกหลาน เอาเท่านั้นละวันนี้ไม่เทศน์มาก ให้พากันจดจำ เราสอน หลวงตาก็หลวงตา ป.๓ แล้วมาสอนลูกหลานคนหนึ่งมัธยมไหนก็ไม่รู้ เราก็เลยอายุที่จะสอน เพราะฉะนั้นถึงหยุดละ มากกว่านี้มันขายตัว ขายชี้หน้าตัวเอง ไปสอนเขามัธยมไหนก็ไม่รู้

ใครเขาจะเชื่อหรือไม่เชื่อว่าเราเรียนจบ ป.๓ ถ้าไม่เชื่อก็เราทำอย่างนั้นจริง ๆ จะให้เราว่ายังไงอีก ความเชื่อไม่เชื่อมันเป็นเรื่องของเขา ความจริงเป็นของเรา เราก็ทรงความจริงของเราไปอย่างนั้นแล้ว จึงว่าความจริงกับความคาดอะไร ๆ ข้างนอกมันต่างกันนะ ความจริงอย่างที่ว่าเรียนจบ ป.๓ ใครจะไปเชื่อ แล้วเวลานี้ยังสอนคนทั่วโลกอีกด้วย ป.๓ อะไรไปสอนคนอย่างนั้น โห อันนั้นไม่ใช่ ป.๓ เข้าใจไหม มันเป็นอีกแบบหนึ่ง ก็ต้องแยกอย่างนั้นซี เวลาเรียนหนังสือ ป.๓ นี้ไม่ได้ไปสอนคนนี่นะ ออกจากนั้นแล้วไปไหนก็ได้นี่ สอนคนก็ได้ สอนกระทั่งไอ้ปู่ก็ สอนมันไม่ฟัง มันอยากเข้าครัวกับไอ้หยอง สองตัวนี่คือ สอนไม่ฟัง พวกเหล่านี้ไม่ได้อะไร ไ่เข้ากรงก็เข้า ไอ้สองตัวมันคือ ตอนเย็นยังต้องมาส่งกัน ยุ่งไปหมด เห็นไหม กลับได้ลูกหลานเอ๊ย พวกกันกลับได้แล้วที่นี่ ไม่สอนอะไรอีกแหละ วันนี้สอนจบ ป.๓ ป.๔ ไม่มีพากันกลับ

(พ่อแม่ครูอาจารย์ ก็เอา ป.๔ สอน) ไปถามเขาซิ เขาเป็นครู ป.๔ ก็เราไม่ได้เป็นครู ป.๔ มาถามเราหาอะไร ถามอย่างนี้ อยากใกล้เข้าไปหาอันนั้นนะเรารู้ ถามหา ป.๔ ถาม ปฏิสัมพันธ์ญาณทั้ง ๔ อยากถามไปตรงนั้นเรารู้ ปฏิสัมพันธ์ญาณ คือ ความแตกฉานในความรู้ อันนี้ก็ประเภท ๆ นะไม่ได้เหมือนกัน ถึงเป็นพระอรหันต์เหมือนกันก็ตาม สุขทวีปัสสโก เติวิโซ จพภิญโญ จตุปฏิสัมพันธ์ปปีโต เป็นชั้น ๆ ไป

สุขทวีปัสสโก ยกตัวอย่าง อย่างทุกวันนี้ก็เห็นได้ชัดอย่างท่านสิงห์ทอง ท่านก็มาพูดตรงไปตรงมาในฐานะที่ว่า เป็นอาวุโส ภัณฑ หรือเราเป็นอาจารย์ท่าน ท่านก็พูดเป็นความถ่อมเนื้อถ่อมตัวเป็นธรรมดา เรารู้ จะออกมาแงไหนมันรู้ทั้งนั้นแหละ บอกว่าเวลาปฏิบัติไป ๆ พิจารณาไป ๆ หายเจียบไปเลย แล้วจะให้มีส่วนสงสัยอะไรไม่มีเลย บอกว่าไม่ได้มีขณะอะไร ๆ ว่าระยะนั้นระยะนี้ อิริยาบถนั้นอิริยาบถนี้ หรือเวลานั้นเวลานี้ไม่มีเลย ค่อยหมดไป ๆ หมดไปเลย ท่านก็เล่าให้ฟัง ที่นี้ทุกสิ่งทุกอย่างมันเลยหมดไปไม่มีอะไรสงสัยเลย ท่านว่า ที่อยากจะศึกษาอะไรอีกมันก็หมด หมดทุกอย่างท่านว่า สงสัยตัวเองก็ไม่มีว่างั้นนะ ท่านก็เล่าให้ฟังถึงเรื่องผลเป็นอย่างนั้น ๆ เรื่องผลเข้ากันได้สนิท มันก็ผิดกันอยู่ที่ขณะเท่านั้น ขณะที่มันเป็น

เช่นอย่างพระอานนท์ ขณะสำเร็จกำลังเอนจะลงหมอน สำเร็จ สำเร็จในขณะนั้น บอกขณะขึ้นมาอย่างนี้เป็นต้นนะ เรียกว่าขณะ สำเร็จเมื่อไร ๆ ก็บอกขณะ แต่ สุขวิปัสสโก นี่หมายถึงว่า รู้อย่างสงบเงียบไปเลย ที่นี้ในปริยัติท่านว่ารู้อย่างแห้งแล้ง เราฟังไม่ได้เลย แห้งแล้งอะไร อู้ย ฟังไม่ได้นะ อย่างนั้นละถ้ามีแต่เรียนไม่มีภาคปฏิบัติประกอบมันจะไม่เข้าใจนะ รู้อย่างแห้งแล้ง โห เป็นยังงี้เป็นอย่างนั้น นี่ละปริยัติท่านทั้งหลาย เราก็อ่านมากก็เห็น แต่เราก็ไม่ค่อยเข้าใจ ไม่สนใจอะไรมากนัก แต่เวลาออกปฏิบัติชิมันสะท้อนกลับมาเลยมาดูถูกคำนี้จนได้ ดูถูกอย่างไม่สะทกสะท้านเสียด้วยนะ แห้งแล้งอะไร

(ที่ว่า พระอรหันต์สุขวิปัสสโก เทศน์ไม่ได้สอนไม่เป็นอะไรอย่างนี้ก็ไม่จริง แต่อาจารย์สิงห์ทองท่านเทศน์เก่ง)

หลวงตา ไหนท่านว่าตรงไหนว่าเทศน์ไม่ได้สอนไม่เป็น ไม่ได้ก็ไม่ได้อธิษฐานกว้างขวางเท่านั้น ถ้าสอนธรรมดาดังนี้ทำไมจะพูดไม่ได้สอนไม่ได้วะ ตั้งแต่เรา ป.๓ ยังสอนลูกศิษย์ได้วะ จะว่ายังงี้ คือการศึกษาเล่าเรียนนี้มันเป็นการจัดการจำนมนี่มีคาคมีเตาไปในตัวของมัน แฝงกันไปนั่นแหละ มีต้นมีเตามีคาคมีคะเนไปตาม ๆ กัน นี่การเรียนเป็นอย่างนั้นนะ เรียนมากก็อ่านไปฟังไป ๆ มันล่อย ๆ เพราะเราไม่มีหลักก็อาศัยอันนั้น ที่นี้อาศัยอันนั้นไม่ทราบท่านพูดเป็นประการใด ของเราผู้เรียนนี้มันล่อย มันก็เลยล่อยไปตามนี้เวลาเรียน นู่น เวลาออกปฏิบัติมันถึงวังย้อนกลับมา เช่น อย่าง เอหิปัสสิโก เราเคยคิดเมื่อไหร่ เอหิปัสสิโก ในบทธรรมคุณใช้ใหม่ละ สนทสิฏฐิโก ก็ไม่สงสัย ผู้ปฏิบัตินั้นและจะเป็นผู้รู้เองเห็นเอง อกาลิโก ไม่มีกาล มีสถานที่เวลาล่วงมาทำลายได้ สำหรับผู้ปฏิบัติเป็นผลไปตลอด ก็ไม่สงสัยพอ เอหิปัสสิโก นี่ทางปริยัติก็ต้องแปลอย่างนั้น ไม่แปลอย่างนั้นไม่ได้ เอ้า หลักปริยัติเราก็อ่านมาเหมือนกันที่เราจะค้านท่านอย่างนี้เราก็อ่านไม่ได้ นี่ท่านแปลตามปริยัติ เอหิปัสสิโก สามารถที่จะเรียกร้องคนอื่นให้มาดูได้ว่าธรรมของจริง นี่ปริยัตินะ คือ เอหิ นั่นมันบังคับ ให้เรียกเข้ามาดูได้ เราก็อ่านมาแบบเดียวกัน ๆ สามารถเรียกร้องคนอื่นมาดูได้ นี่ภาคปริยัติ

แต่พอภาคปฏิบัติไม่เป็นเช่นนั้น ภาคปริยัติเลยเดิน ๆ ไปเลยนะ ภาคปฏิบัติว่าท่านเป็นผู้ปฏิบัติธรรมเพื่อรู้ธรรมเห็นธรรม จิตใจของท่านให้ย้อนกลับเข้ามาสู่ธรรมที่มีอยู่ในตัวนี้ อริยสัจอยู่ที่นี้ มรรคผลนิพพานอยู่ที่นี้ เอหิ ก็คือ พระธรรมนั่นแหละท่านเตือนเรา เราปฏิบัติธรรม พระธรรมท่านเตือนเรา ให้ย้อนจิตของท่านเข้ามาสู่ที่นี้ดูที่นี้พิจารณาที่นี้ ธรรมของจริงอยู่ที่นี้ความหมายว่าอย่างนั้น ไม่ใช่ทำให้ไปเรียกคนนั้นมาดู ธรรมนี้ธรรมของจริง เดี่ยวเขาจะหาว่าบ้าเข้าใจไหม เออ เขาไม่รู้เรื่องราวอะไรไปบอกให้เขามาดู มันจะ

เป็นเรื่อง ท่านอาจารย์สิม วัดถ้ำพระเวส ท่านเป็นโรคไขมาเลเสีย ที่นี้พอไขมาลาเรียจางไป แล้วโรคบ้ำมันก็แฝงอยู่นั้น มันก็ไม่จางละชิ ลงไปบิณฑบาต แต่ก่อนเขาตำข้าวด้วยครก กระต๋อง ตำข้าวอยู่ในบ้านเรือนของเขา ครกกระต๋องเข้าใจไหม ครกมองผู้จับ

ที่นี้พอท่านสะพายบาตรไป สำเร็จแล้วยัง ถ้าเขาว่าสำเร็จอะไร ที่นี้เอาละนะ ตั้งธรรมมาสขึ้นนั้นเลย ท่านก็สอนเลย โอ้ย. สอนจนสายก็ไม่มา ไปที่ไหนเป็นอย่างนั้น ที่นี้เขาก็รู้ท่านเรียบร้อยแล้ว พอเจอคนที่ไหน สำเร็จหรือยัง เขาบอกว่าสำเร็จแล้วท่านก็ผ่านไป ไม่สอน นี่เห็นไหม นี่เพียงท่านไปหาเขาจนเขาได้สำเร็จท่านก็ตื่นะ เข้าใจไหม นี่เรียกร้องคนอื่นให้มาดูมันได้เรื่องอะไร แต่นั้นบ้าไปสอนคนดีก็เป็นอีกแบบหนึ่งนะ ธรรมของจริง เราดูเราเห็นนี่ เรียกร้องเขามาดูได้ยังไง ไม่ได้ ต้องสอนหลักความจริงให้รู้ให้มันยอมรับเอง นั้น อย่างที่ธรรมท่านสอน เอหิปัสสิโก ท่านเป็นผู้ปฏิบัติธรรมเพื่ออรรถเพื่อธรรม เพื่อมรรคผลนิพพาน ให้ท่านย้อนจิตสติทุกอย่างเข้ามาสู่ที่นี้ นั้น เอหิ ย้อนเข้ามา พระธรรมสอนเราเอง ให้ย้อนเข้ามา

เวลาปฏิบัติมันเป็นอย่างนั้นนะ ในปริยัติไม่มี แต่เวลาเราปฏิบัติมันเป็นขึ้นมา อ้อมันแยกเป็นอย่างนี้เอง ที่นี้อย่างนี้ถนัดกว่าอย่างนั้น นั้น เห็นไหมละ คือว่าให้ท่านย้อนสติของท่าน ย้อนจิตของท่านเข้ามาอยู่ตรงนี้ อย่างส่งออกไปนอกความหมายว่าอย่างนั้น ที่นี้เวลาเป็นอย่างนั้นมันก็ย้อนเข้ามา มันก็เป็นอย่างนั้นจริง ๆ อันนี้เลยแน่นอนหนามันคงกว่า อันนั้นดีไม่ดีเขาจะหาว่าบ้าก็ได้ ไปเรียกร้องเขามาดูธรรมของจริง มันบ้าอะไรเขาก็จะว่าเข้าใจไหม อย่างที่พูดถึงเรื่องท่านอาจารย์สิม มันก็เป็นอย่างนั้น เอหิปัสสิโก ให้มาย้อนจิตสติของตัวเข้ามาสู่ภายในดูตัวเองนี้เหมาะเลย นี่ภาคปฏิบัติไม่มีใครบอกมันหากเป็นของมันขึ้นมา ยอมรับทันทีเลยแล้วแม่นยำกว่านั้น นั้น แม่นยำแน่นอนแล้วรู้ได้จริง ๆ อย่างที่ว่าเมื่อย้อนจิตเข้ามาสู่ได้ นั้น มันเป็นอย่างนั้น

(ท่านอาจารย์สุวัจน์ มีขณะเหมือนท่านอาจารย์สิงห์ทองไหมคะ) เอ้ เราลืมไปแล้วนะ เตียนนี้แกไปแล้วลบเลือน แต่ที่เราจำได้ถนัดก็คือว่า ท่านสุวัจน์นี้เหตุที่จะได้สติตั้งถึงกับใจหมุนตัวทะลุไปได้นั้นเพราะธรรมเทศนาของเรา ที่ว่าเทศน์ที่ไหน วัดอโศการามหรืออะไร ท่านได้ฟังเทปก็ถนัดนั้น สะดุดใจก็ทันทีเลย จากนั้นจิตก็หมุนตัวเลยก็ถนัดนี้แหละ แล้วก็หมุนไปใหญ่เลย เพราะฉะนั้นท่านถึงได้เคารพเรามากนะ คราวหลังมานี้รู้สึกเคารพมาก เรารู้ทันทีเลยกิริยาที่กระต๋องกระต๋องเราก็รู้ ท่านสุวัจน์เจอเราที่แรกกระต๋องกระต๋อง โอ้ย.อย่ามากระต๋องกระต๋องใส่พ่อมึงนะ เราไม่พูดเฉย ๆ เรายุ้นนะ เพราะแย็บออกมันรู้แล้วนี่ มองเห็นเราสนิทกับท่านอาจารย์ฝั้นที่แรกนะ มาเห็นเราดูลักษณะ

กระด้างกระเดื่องหรืออยากจะอย่างนี้บ้างก็ไม่รู้นะ โอ๊ย.อย่ามาทำใส่พ่อมึงเถอะนะ ก็ทางนี้
มันรู้พอแล้วนี้จะว่ายังไง บทเวลาท่านไปโดนเอาเทปทัศน์นี้แหละท่านว่า โอ๊ย.สะท้อนบึ้ง
เลยหมุนตัวเลยตั้งแต่บัดนั้นมา เอาจนกระทั่งไม่หยุดไม่ถอยจนพุ่งไปได้เลย จับเงื่อนนี้ได้
ว่างั้น

นี่ท่านสุวัจน์พูดเอง ตั้งแต่นั้นมาเห็นเรานี่เหมือนผ้าพับไว้เลยเรารู้ แน่ะ ก็อย่างนั้น
แหละ ลักษณะอะไรแสดงออกมามันรู้นอกจากพูดหาอะไร แน่ะ เท่านั้นเอง ควรพูดไม่ควร
มันก็รู้เองคนเรา ท่านสุวัจน์นี่ลงสุดขีดกับเรา ตั้งแต่นั้นมาแล้วลง แต่ก่อนมีลักษณะอันหนึ่ง
ถือดอกไม้อันหนึ่งถือมีดจะฟันคอเรา เรารู้มาตั้งแต่โน้นแล้วแต่เราไม่สนใจ เป็นเรื่องของ
เขาไม่ใช่เรื่องของเราใช้ไหมล่ะ เพียงแต่รับทราบ ๆ ผ่านเท่านั้น ที่จะไปยึดไปถือยึดหา
อะไร แน่ะ ถ้าพอแล้วยึดอะไร ก็เท่านั้นเอง ไปละเท่านั้นพอ

ชมการถ่ายทอดสดทุกวัน ได้ที่
www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th